

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľa: Š., N., bytom Š., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta 8, o preskúmanie rozhodnutí odporkyne, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku krajského súdu v Trnave č.k. 34Sd/18/2008-49 z 29.10.2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 29.10.2008, č.k. 34Sd/18/2008-49 **m e n í** tak, že rozhodnutia odporkyne č. X, z 12.11.2007 - č. 1 a z 12.11.2007 - č. 2 zrušuje a vec vracia odporkyni na nové konanie a rozhodnutie.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom krajského súdu boli potvrdené rozhodnutia odporkyne z 12.11.2007 – 1 a 2 č. X., ktorými bol navrhovateľovi od 11.7.2004 priznaný starobný dôchodok v sume 7.772,- Sk mesačne podľa § 21 zák.č. 100/1988 Zb. a § 259 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. v znení zák.č. 721/2004 Z.z. a podľa § 81 ods. 1 a § 112 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z. bolo

rozhodnuté, že sa navrhovateľovi od 11.7.2004 vypláca starobný dôchodok v sume 8.027,- Sk mesačne a súčasne od 11.7.2004 sa odníma starobný dôchodok v sume 7.772,- Sk mesačne.

Krajský súd dôvodil tým, že vzhľadom k tomu, že navrhovateľ bol poberateľom invalidného dôchodku priznaného podľa právnych predpisov účinných do 31.12.2003 a splnil aj podmienky nároku na starobný dôchodok, v súlade s ust. § 259 ods. 1 zákona odporkyňa správne vypočítala výšku starobného dôchodku podľa § 21 zák.č. 100/1988 Zb. v súlade s § 112 ods. 1 zákona ku dňu podania žiadosti o starobný dôchodok, t.j. ku dňu 11.7.2004 a rozhodla o priznaní starobného dôchodku rozhodnutím č. 1 zo dňa 12.1.2007 v sume 7.772,- Sk. V súlade s ust. § 81 ods. 1 zákona vykonala aj porovnanie, t.j. vypočítala k tomuto dňu aj starobný dôchodok, na ktorý bol prekvalifikovaný invalidný dôchodok a vykonala porovnanie. Vzhľadom k tomu, že starobný dôchodok, na ktorý bol prekvalifikovaný invalidný dôchodok vypočítaný podľa § 81 ods. 1 zákona, bol vyšší (suma 8.027,- Sk), vypláca sa dôchodok, ktorého suma je vyššia. Odporkyňa potom správne rozhodnutím č. 2 zo dňa 12.11.2007 rozhodla o zastavení výplaty starobného dôchodku vypočítaného podľa starých právnych predpisov s tým, že navrhovateľovi sa od 11.7.2007 vypláca dôchodok vyšší.

Pokiaľ ide o námietku navrhovateľa, týkajúcu sa jeho požiadavky na starobný dôchodok už ku dňu 25.5.2001, krajský súd poukazuje na to, že dávka dôchodkového poistenia sa priznáva na základe písomnej žiadosti navrhovateľa. Napriek tomu, že navrhovateľ bol poberateľom invalidného dôchodku ku dňu, kedy dosiahol vek 60 rokov, t.j. ku dňu, kedy splnil podmienky nároku na starobný dôchodok, o tento písomnou žiadosťou nepožiadaval. O starobný dôchodok požiadaval až dňa 11.7.2007. Vzhľadom k tomu, že dávku dôchodkového poistenia je možné priznať len tri roky spätne, odporkyňa správne priznala navrhovateľovi starobný dôchodok ku dňu 11.7.2004 a súčasne vykonala porovnanie. Pre právnu istotu v priebehu konania odporkyňa rozhodnutím zo dňa 29.5.2008 vykonala výpočet starobného dôchodku ku dňu 25.5.2001, t.j. ku dňu, kedy navrhovateľ dosiahol 60 rokov. Podľa tohto rozhodnutia starobný dôchodok činí 6.396,- Sk. Vzhľadom k tomu, že k tomuto dňu invalidný dôchodok činil sumu 6.480,- Sk, ktorá suma je vyššia, aj v prípade, keby navrhovateľ bol písomnou žiadosťou v danom čase požiadaval o starobný dôchodok, bol by sa mu naďalej vyplácal dôchodok invalidný, keďže bol vyšší.

Pokiaľ ide o požiadavku navrhovateľa o úpravu starobného dôchodku podľa ust. § 293k zákona, podľa názoru krajského súdu, zhodne s názorom odporkyne sa táto úprava na navrhovateľa nevzťahuje. Navrhovateľ je totiž poberateľom starobného dôchodku prekvalifikovaného z dôchodku invalidného. To znamená, že sa nejedná o starobný dôchodok priznaný podľa ust. § 21 zák.č. 100/1988 Zb., ale o invalidný dôchodok, ktorý bol prekvalifikovaný na starobný dôchodok po dovŕšení veku 60 rokov. Ustanovenie § 293k zákona sa nevzťahuje ani na úpravu starobného dôchodku priznaného navrhovateľovi od 11.7.2004 na základe žiadosti o starobný dôchodok zo dňa 11.7.2007, nakoľko o nároku na starobný dôchodok bolo v prípade navrhovateľa rozhodnuté podľa právneho stavu platného ku dňu 11.7.2004 podľa ust. § 21 zák.č. 100/1988 Zb., pričom ustanovenie § 293k nadobudlo účinnosť až dňa 1.8.2006.

Preto, ak odporkyňa priznala navrhovateľovi napadnutým rozhodnutím č. X. zo dňa 12.11.2007 – 1 sumu starobného dôchodku ku dňu 11.7.2004 vo výške 7.772,- Sk, rozhodla vecne správne. Správne rozhodla odporkyňa, aj keď napadnutým rozhodnutím X. zo dňa 12.11.2007 – 2 starobný dôchodok navrhovateľovi od uvedeného dňa odňala a priznala od tohto dňa navrhovateľovi starobný dôchodok v sume 8.027,- Sk mesačne.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal, že odporkyňa rozhodla o priznaní starobného dôchodku tri roky spätne od podania žiadosti, aby nemusela prepočítať dôchodok podľa § 293k zákona, ktorý nadobudol účinnosť 1.8.2006, poukázal na to, že od roku 2001, kedy mu vznikol nárok na starobný dôchodok, žiadal o jeho priznanie, nie však písomne, ale dal na ubezpečenia pracovníkov odporkyne, že dôjde k jeho priznaniu. Žiadosť z 11.7.2007 považujú za bezpredmetnú, keďže starobný dôchodok poberal od r. 2005. Žiadal o prepočítanie starobného dôchodku podľa § 293k zákona s tým, aby odvolací súd vydal uznesenie o prepočte – zvýšení starobného dôchodku.

Odporkyňa žiadala prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania a dospel k záveru, že odvolaniu je dôvodné vyhovieť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP.

Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami krajského súdu, nestotožňuje sa však s právnymi dôvodmi rozhodnutia o potvrdení rozhodnutia odporkyne. V predmetnej veci boli preskúmané rozhodnutia odporkyne, ktorými bol stanovený starobný dôchodok navrhovateľa k 11.7.2004, t.j. k dátumu pred nadobudnutím účinnosti ustanovenia § 293k zák.č. 461/2003 Z.z.. Odvolací súd považuje za vecne správne priznanie starobného dôchodku podľa § 21 zák.č. 100/1988 Zb. k dátumu 11.7.2004, pretože mohol byť priznaný len tri roky spätne od podania žiadosti (11.7.2007). Nad rámec dôvodov krajského súdu odvolací súd tiež pripomína, že navrhovateľ nebol do priznania starobného dôchodku preskúmaným rozhodnutím č. 1 z 12.11.2007 jeho poberateľom, ako sa mylne domnieva, ale bol poberateľom invalidného dôchodku poberaného od roku 1996, ktorý sa až od 1.1.1995 považuje za starobný dôchodok (pozri rozhodnutie odporkyne z 9.6.2005, ktorý však nesprávne označil zvyšovaný dôchodok od 18.7.2005 za starobný dôchodok, čím nepochybne mohlo dôjsť k pomýleniu navrhovateľa). Z ustálenej judikatúry najvyššieho súdu však vyplýva, že podľa § 263 ods. 9 zák.č. 461/2003 Z.z. nedošlo od 1.1.2005 k odňatiu invalidného a k priznaniu starobného dôchodku (po 60. roku veku), ale pôvodne priznaný invalidný dôchodok bol len považovaný za dôchodok starobný pre účely možnosti výplaty z fondu starobného dôchodkového poistenia. Nie je preto zrejmé, pokiaľ je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že o priznanie starobného dôchodku žiadal hneď po dovŕšení veku 60 rokov (rok 2001), prečo v ním odporkyňa (príslušná pobočka) nespísala potrebnú žiadosť. Ani uvedená pochybnosť o postupe odporkyne však v danej veci nemôže zmeniť reálny vecný obsah preskúmaného rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku k 11.7.2004. Skutočnosť, že k uvedenému dátumu bol invalidný dôchodok navrhovateľa vyšší, však sama osebe nemohla viesť k záveru, aby rozhodnutím č. 2 z 12.11.2007 bol mu naďalej vyplácaný vyšší invalidný dôchodok bez toho, aby odporkyňa ku dňu rozhodnutia neprepočítala aj výšku starobného dôchodku so zreteľom na ustanovenie § 293k zák.č. 461/2003 Z.z.. Len zo skutočnosti, že navrhovateľ bol už poberateľom invalidného dôchodku a jeho invalidný dôchodok bol ku dňu 11.7.2004 vyšší než starobný dôchodok, nemôže spôsobiť zánik nároku na prepočítanie starobného dôchodku podľa § 293k zákona ku dňu 1.8.2006, za situácie, ak odporkyňa o súbehu invalidného a starobného dôchodku rozhodla 11.12.2007, t.j. spätne. Odporkyňa pri rozhodovaní o súbehu mala posúdiť aj príslušný vývoj v úprave starobného dôchodku podľa § 293k zákona, účinného v čase rozhodovania.

Z týchto dôvodov odvolací súd zmenil prvostupňový rozsudok podľa § 250l ods. 2 v spojitosti s § 250ja ods. 3 OSP a vec vrátil odporkyňi na nové konanie a rozhodnutie.

Podľa § 250l ods. 2 v spojitosti s § 250k OSP a contr. súd navrhovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, keďže mu trovy nevznikli a odporkyňa nemá právo na ich náhradu.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. decembra 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková